

VENDIM
Nr. 47, datë 6.7.2015

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja	kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Vladimir Kristo	anëtar i “ “
Vitore Tusha	anëtare e “ “
Altina Xhoxhaj	anëtare e “ “
Gani Dizdari	anëtar i “ “
Besnik Imeraj	anëtar i “ “
Fatos Lulo	anëtar i “ “
Sokol Berberi	anëtar i “ “

me sekretare Edmira Babaj, në datën 9.4.2015 mori në shqyrtim në seancë gjyqësore, mbi bazë dokumentesh, çështjen me nr. 18 Akti, që i përket:

KËRKUES: Klitisa Pupa

SUBJEKT I INTERESUAR : Prokuroria e Për-gjithshme

OBJEKTI: Shfuqizimi si i papajtueshëm me Kushtetutën i vendimit nr. 00 – 2014 - 497, datë 27.3.2014 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe ligji nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Sokol Berberi, mori në shqyrtim pretendimet me shkrim të kërkesit, i cili ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet me shkrim të subjektit të interesuar, Prokurorisë së Përgjithshme, që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë, me vendimin nr. 36, datë 20.1.2012, ka vendosur: deklarimin fajtor të kërkesit për kryerjen e veprës penale “Korrupsion pasiv i personave që ushtrojnë funksione publike”, parashikuar nga neni 259 i Kodit Penal (KP), dënimin e tij me 2 vjet burgim dhe 400.000 lekë gjobë, si dhe pezullimin e ekzekutimit të vendimit të dënimit me burgim, duke e vënë kërkesin në provë për 36 muaj.

2. Gjykata e Apelit Korçë, me vendimin nr. 91, datë 11.5.2012, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 36, datë 20.1.2012 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë.

3. Kërkesi ka paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë në datën 20.6.2012. Mbi këtë rekurs Gjykata e Lartë ka vendosur mospranimin me vendimin nr. 00-2014-497, datë 27.3.2014. Nga të dhënat zyrtare rezulton se kërkesi ka paraqitur në datën 22.10.2014 kërkesë në Gjykatën e Lartë për rishikim të vendimit gjyqësor të formës së prerë nr. 91, datë 11.5.2012 të Gjykatës së Apelit Korçë.

II

4. **Kërkesi** i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjykata) duke pretenduar se ndaj tij është zhvilluar një proces i parregullt ligjor. Ai ka parashtruar se:

4.1 Është vënë në dijeni të vendimit të mospranimit të rekursit nga Gjykata e Lartë 7 muaj pasi ai është marrë (në datën 1.10.2014). Sipas kërkesit ky vendim ende nuk ishte zbardhur në momentin e

marrjes dijeni;

4.2 Është cenuar parimi i efektit prapaveprues të ligjit penal favorizues nga Gjykata e Lartë. Me miratimin e ligjit nr. 144/2013, datë 2.5.2013, “Për disa shtesa dhe ndryshime në Kodin Penal të Republikës së Shqipërisë” (ligji nr. 144/2013) është shfuqizuar dënimi me gjobë, si dënim kryesor, për disa vepra penale, ndërmjet të cilave edhe ajo për të cilën është dënuar kërkuesi, ligj i cili nuk është aplikuar nga Gjykata e Lartë.

5. **Subjekti i interesuar**, Prokuroria e Përgjithshme, ka argumentuar se:

5.1 Lidhur me pretendimin për moszbardhjen e vendimit të dhënë nga Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë nga dispozitat e KPP-së nuk konstatohet përcaktimi i ndonjë afati kohor për arsyetimin e një vendimi gjyqësor. Këto dispozita nuk përcaktojnë specifikisht se sa ditë pas marrjes së vendimit të gjykatës duhet depozituar në sekretari vendimi i arsyetuar.

5.2 Për sa i përket pretendimit të cenimit të parimit kushtetues të fuqisë prapavepruese të ligjit penal favorizues, nga rrethanat faktike rezulton se në kohën e paraqitjes së rekursit në Gjykatën e Lartë nuk ishin aprovuar ende ndryshimet e KP-së, ndaj edhe ky pretendim nuk ishte ngritur në rekurs. Megjithatë, pavarësisht këtij fakti, Gjykata e Lartë kishte detyrimin t’i merrte në konsideratë këto ndryshime, pasi çështja nuk ishte vendosur përfundimisht prej saj. Për rrjedhojë, ky pretendim i kërkuesit është i bazuar.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuesit

6. Kërkuesi legjitimohet *ratione personae* në lidhje me pretendimet e tij, të cilat i ka paraqitur në kërkesë, në kuptim të nenit 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës, dhe *ratione temporis*, pasi kërkesa është paraqitur në Gjykatën Kushtetuese brenda afatit të parashikuar nga neni 30 i ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

7. Në lidhje me legjitimitimin *ratione materiae*, Gjykata në vijim ka marrë në shqyrtim pretendimet e kërkuesit, të cilat *prima facie* lidhen me të drejtën kushtetuese për një proces të rregullt ligjor.

B. Për pretendimin e moszbardhjes së vendimit të mospranimi të rekursit nga Gjykata e Lartë

8. Kërkuesi ka pretenduar se në datën 1.10.2014 është vënë në dijeni nga Gjykata e Lartë se mbi rekursin e paraqitur prej tij është vendosur mospranimi. Sipas kërkuesit, edhe pse kishin kaluar 7 muaj nga data e marrjes së tij, ky vendim ende nuk ishte zbardhur në momentin e marrjes dijeni prej tij.

9. Gjykata ka theksuar se bazuar në parimin *jura novit curia*, ajo mund të vlerësojë vetë nëse pretendimet e ngritura në kërkesë bien në fushën e veprimit të një dispozite të caktuar, që nuk është parashtruar para saj, dhe nuk e konsideron veten të detyruar nga cilësimi që iu është bërë fakteve të çështjes nga kërkuesi. Duke iu referuar pretendimit të kërkuesit në lidhje me moszbardhjen e vendimit të Gjykatës së Lartë brenda një kohe të arsyeshme, Gjykata vëren se ky pretendim ka të bëjë me të drejtën për t’iu drejtuar gjykatës dhe ankimin efektiv. Pasja e një vendimi të zbardhur e lejon kërkuesin të përdorë mjetet ligjore të disponueshme për ta ankimuar atë në shkallët e tjera gjyqësore.

10. Nga aktet bashkëlidhur në dosje rezulton se kërkuesi është njoftuar nga Kancelaria e Gjykatës së Lartë me anë të shkresës nr. K-101/1 prot., datë 1.10.2014 se Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka marrë në datën 27.3.2014, vendim mospranimi mbi rekursin e paraqitur prej tij. Më tej në shkresë kërkuesi informohet se mund të marrë një kopje të vendimit, pasi të jetë bërë gati dhe të jetë paguar tarifa përkatëse nga kërkuesi. Në çështjen konkrete është e rëndësishme të risillen në vëmendje disa nga karakteristikat e gjykimit në dhomë këshillimi në Gjykatën e Lartë. Kur Gjykata e Lartë vendos mospranimin e rekursit në dhomë këshillimi, nuk kemi një seancë publike, nuk ka shpallje të datës apo të përbërjes së dhomës së këshillimit dhe çështja shqyrtohet pa praninë e palëve. Gjykata Kushtetuese është shprehur në vendimet e saj se është detyrë e palëve që të ndjekin ecurinë e gjykimit të çështjes së tyre pranë Gjykatës së Lartë (*shih vendimin nr. 13, datë 4.3.2008 të Gjykatës Kushtetuese*).

11. Kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese me kërkesë, sipas objektit, në datën 11.11.2014. Mbi bazën e kërkesës së tij, Gjykata Kushtetuese ka filluar shqyrtimin e çështjes në këndvështrim të respektimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor.

12. Për sa më sipër, duke pasur parasysh edhe rrethanat faktike, kërkuesi nuk ka argumentuar cenimin e së drejtës për t'iu drejtuar gjykatës apo së drejtës së ankimit efektiv për shkak të moszbardhjes në kohë të vendimit të Gjykatës së Lartë. Për rrjedhojë, në këto kushte, Gjykata vlerëson se ky pretendim i kërkuesit është haptazi i pabazuar.

C. Për pretendimin e cenimit të parimit të efektit prapaveprues të ligjit penal favorizues

13. Kërkuesi ka pretenduar, gjithashtu, se Gjykata e Lartë ka cenuar procesin e rregullt ligjor, pasi nuk ka aplikuar ligjin penal favorizues. Sipas kërkuesit ajo duhet të aplikonte ligjin nr. 144/2013, që kishte shfuqizuar dënimin me gjobë, si dënim kryesor, për disa vepra penale, ndër të cilat përfshihej edhe ajo për të cilën ishte dënuar kërkuesi.

14. Gjykata ka ritheksuar qëndrimin se problemet e interpretimit dhe të zbatimit të ligjit, që në parim u takojnë gjykatave të sistemit të zakonshëm, mund të merren në konsideratë prej saj vetëm nëse përmes këtij procesi janë cenuar të drejtat kushtetuese të individit për një proces të rregullt ligjor. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka pranuar mënyrë të vazhdueshme se marrja dhe vlerësimi i fakteve dhe i rrethanave, interpretimi i ligjit material dhe procedural, si dhe aplikimi i tij në çështjet konkrete janë çështje që ndajnë juridiksionin e gjykatave të zakonshme nga juridiksioni kushtetues (*shih vendimet nr. 50, datë 1.11.2012; nr. 14, datë 3.6.2009; nr. 35, datë 20.12.2005 të Gjykatës Kushtetuese*).

15. Pretendimi i kërkuesit duhet të shqyrtohet në përputhje me standardet e procesit të rregullt ligjor, trajtuar prej Gjykatës në zbatim të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ). E drejta e përfitimit nga efekti prapaveprues i ligjit penal favorizues, sanksionuar në nenin 29/3 të Kushtetutës, përbën një nga parimet themelore të një procesi të drejtë penal dhe është e rëndësishme për respektimin e së drejtës kushtetuese për një proces të rregullt ligjor (*shih vendimin nr. 35, datë 20.12.2005 të Gjykatës Kushtetuese*).

16. Sipas nenit 29/3 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë ligji penal favorizues ka fuqi prapavepruese (*lex retro agit in minus* ose *lex mitior retro agit*). Ky parim i rëndësishëm kushtetues përmendet shprehimisht edhe në nenin 15/1 të Konventës Ndërkombëtare të OKB-së mbi të Drejtat Politike e Civile, ratifikuar nga Republika e Shqipërisë në datën 4.1.1992. Parimi i përgjithshëm që vepron në sistemin e së drejtës është ai i ndalimit të fuqisë prapavepruese të ligjit. Përfshirja që bëhet nga rregulli i përgjithshëm, duke i dhënë fuqi prapavepruese vetëm ligjit penal që favorizon pozitën e të pandehurit, synon t'i përgjigjet në mënyrë sa më të shpejtë e të përshtatshme vlerësimeve të ligjvënësit mbi rrezikshmërinë shoqërore të veprimeve apo mosveprimeve të caktuara, si dhe të subjekteve që i kanë kryer apo mund t'i kryejnë ato në të ardhmen (*shih vendimin nr. 14, datë 17.4.2007 të Gjykatës Kushtetuese*).

17. Duke iu referuar qëndrimeve të mbajtura në jurisprudencën e saj, Gjykata ka theksuar se parimi kushtetues i fuqisë prapavepruese të ligjit penal favorizues duhet respektuar nga të gjitha gjykatat e juridiksionit të zakonshëm, mjafton që fati i çështjes të mos jetë vendosur ende përfundimisht prej tyre. Pra, sigurisht që ky parim duhet të respektohet edhe në gjykimin që mund të zhvillohet në Gjykatën e Lartë, sepse është pikërisht kjo Gjykatë që kontrollon mënyrën e zbatimit të ligjit material dhe procedural nga ana e gjykatave më të ulëta (*shih vendimin nr. 35, datë 20.12.2005 të Gjykatës Kushtetuese*).

18. Në çështjen konkrete, kërkuesi pretendon se Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë nuk ka marrë parasysh se dispozita ligjore penale që ishte në fuqi, në kohën e kryerjes së veprës penale, ka ndryshuar gjatë kohës së gjykimit të çështjes në Gjykatën e Lartë, duke parashikuar një dënim më të ulët (heqjen e dënimit me gjobë). Sipas dispozitës ligjore të kohës së kryerjes së veprës penale (neni 259 i KP-së) “Korrupsioni pasiv i personave që ushtrojnë funksione publike” dënohej me burgim 2 deri në 8 vjet dhe gjobë nga 500.000 deri në 3.000.000 lekë. Kësaj dispozite ligjore i janë referuar me të drejtë gjykata e shkallës së parë dhe gjykata e apelit në aplikimin e masës së dënimit ndaj kërkuesit. Nga rrethanat faktike, Gjykata konstaton se ndërkohë që çështja ndodhej për shqyrtim në Gjykatën e Lartë, me ligjin nr.

144/2013 u bënë disa ndryshime në Kodin Penal nëpërmjet të cilave ligjvënësi hoqi gjobën si dënim për kryerjen e veprës penale për të cilën është dënuar kërkuesi. Kështu neni 48 i ligjit nr. 144/2013 ka parashikuar, ndër të tjera, se në nenin 259 të KP-së, pjesa që parashikon dënimin me gjobë si dënim kryesor, krahas dënimit me burgim, shfuqizohet.

19. Me vendimin nr. 00-2014-497, datë 27.3.2014, Gjykata e Lartë ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur nga kërkuesi. Gjykata vlerëson se në çështjen në shqyrtim, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë duhet të kishte marrë në konsideratë ndryshimet ligjore në Kodin Penal, të cilat favorizonin kërkuesin dhe për rrjedhojë zbatimin e parimit kushtetues të fuqisë prapavepruese të ligjit penal favorizues, përderisa e ka shqyrtuar çështjen pas hyrjes në fuqi të ligjit favorizues. Megjithëse fuqia prapavepruese e ligjit penal favorizues përbën një nga parimet themelore të procesit gjyqësor të garantuar shprehimisht në Kushtetutë, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë nuk e ka respektuar këtë standard kushtetues (*Gjykata ka mbajtur të njëjtin qëndrim në vendimin e saj nr. 14, datë 17.4.2007 në një çështje të ngjashme*).

20. Gjykata ka theksuar se kontrolli i respektimit të standardeve kushtetuese për një proces të rregullt ligjor është funksion edhe i gjykatave të zakonshme, e aq më tepër i Gjykatës së Lartë. Kjo Gjykatë, lidhur me raportin ndërmjet juridiksionit kushtetues dhe juridiksionit të gjykatave të zakonshme, kur është rasti i shqyrtimit nga ana e Gjykatës Kushtetuese të kërkesave individuale, në bazë të nenit 131/f të Kushtetutës, udhëhiqet nga parimi i subsidiaritetit (komplementaritetit) (*shih vendimet nr. 3, datë 23.1.2014; nr. 52, datë 2.12.2013; nr. 58, datë 24.12.2012; nr. 41, datë 29.12.2005 të Gjykatës Kushtetuese*).

21. Për sa më sipër, Gjykata vlerëson se duke mos respektuar parimin e fuqisë prapavepruese të ligjit penal favorizues, Gjykata e Lartë ka zhvilluar një proces të parregullt ligjor, ndaj pretendimi i kërkuesit në këtë aspekt është i bazuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/f dhe 134/1, shkronja “g”, të Kushtetutës, si dhe të nenit 72 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, njëzëri,

VENDOSI:

- Pranimin e kërkesës.
- Shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën të vendimit nr. 00 – 2014 - 497, datë 27.3.2014 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë.
- Dërgimin e çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Lartë.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Vitore Tusha, Vladimir Kristo, Besnik Imeraj, Gani Dizdari, Altina Xhoxhaj, Sokol Berberi, Fatos Lulo